

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Om regulering af understøttelsessatser m. v.).

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4959).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Finansministeren (Hans R. Knudsen):

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen omtalte ved anden behandling de bestemmelser om medlemskab i arbejdsløhedskasser, som findes i forskellige kollektive overenskomster mellem statsinstitutioner, og pegede i denne forbindelse på statsministeriets cirkulærer af 7. juni 1933 og 28. februar 1935, hvorefter der bør tilkomme personer, som er forsikret mod arbejdsløshed, en vis fortrinsstilling ved antagelse til arbejder, som udføres for statens eller kommunens regning eller med tilskud fra stat eller kommune. Det ærede medlem udtalte derefter, at der ikke er nogen som helst mulighed for med disse cirkulærer som hjemmel at gennemføre de omtalte bestemmelser i de kollektive overenskomster.

Det er vanskeligt her at forstå det ærede medlems tankegang. Der er dog ingen, der vil betragte overenskomstbestemmelserne som gennemført med retlig hjemmel i cirkulærene. Det er helt klart, at overenskomstbestemmelserne kan gennemføres uden nogen særlig hjemmel, naturligvis under forudsætning af, at de er lovlige, et spørgsmål, jeg senere skal vende tilbage til.

Det følger af det, jeg her har sagt, at jeg også må finde det vanskeligt at forstå baggrunden for det ærede medlems spørgsmål om, hvorvidt jeg, som det siges, anser samtlige de bestemmelser i overenskomsterne, som det ærede medlem omtaler, for at være i fuld overensstemmelse med de nævnte cirkulæreanvisninger. Cirkulærene indehol-

der en henstilling fra statsministeriet til andre statsinstitutioner om fortrinsvis at beskæftige familieforsørgere og sådanne, som har forsikret sig mod arbejdsløshed. En sådan henstilling kan naturligvis ikke være til hinder for, at der senere på specielle områder, hvor det er påkrævet, indgås overenskomster, som ikke i enkeltheder svarer til henstillingen.

I udvalgets betænkning af 16. maj er i et bilag optaget en række bestemmelser fra kollektive overenskomster. Som det let kan ses, er der anvendt noget varierende formuleringer, og det er for så vidt ganske klart, at de ikke alle er fuldstændig overensstemmende med affattelsen af cirkulærene fra 1930erne.

Det ærede medlem spurgte dernæst om, hvorledes staten og statsinstitutionerne kan hævde bestemmelserne over for de ansatte, og spurgte specielt, om jeg mener, at den ansatte, der ikke vil opfylde overenskomstkravet om medlemskab af fagforening eller arbejdsløhedskasse, kan afskediges. Betsvarelsen af dette spørgsmål beror naturligvis på, om de såkaldte eksklusivaftaler i de kollektive overenskomster er lovlige og gyldige, et problem, der flere gange har været drøftet her i tinget.

Inden jeg går nærmere ind på dette spørgsmål, er der tre ting, jeg gerne straks vil have slået fast. For det første dette, at sådanne eksklusivaftaler anvendes på det private arbejdsmarked, og her er deres gyldighed positivt anerkendt både af den faste voldgiftsret og af de almindelige domstole. Jeg er naturligvis helt klar over, at man ikke herfra med sikkerhed kan slutte, at eksklusivaftalerne også må anvendes inden for de kollektive aftaler, som det offentlige indgår, men, og det er det andet, som jeg gerne vil fremhæve, det offentlige har gennem flere årtier og under skiftende regeringer indgået sådanne aftaler; og at disse gyldigt kan indgås, har for så vidt en bred tilslutning, som ikke på forhånd kan frakendes enhver betydning ved spørgsmålets retlige bedømmelse, navnlig ikke — og hermed kommer jeg til det tredje punkt — når ingen retsafgørelse med rette kan påberåbes mod deres gyldighed.

Jeg vil gerne uddybe dette sidste, da jeg ved, at der gør sig forskellige opfattelser gældende med hensyn til, hvad der kan